

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/61/2023
Identifikačné číslo spisu: 1218200732
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1218200732.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu SOLLERS GROUP s.r.o., Bratislava, Poštová 3, IČO: 36 264 555, zastúpeného JUDr. KLUČKOVÁ, advokátka s.r.o., Bratislava, Pluhová 29, IČO: 36 864 242, proti žalovanému IMMOFIN Záhorská Bystrica a.s., Bratislava, Trenčianska 56/A, IČO: 35 961 929, o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B2-22Cb/28/2018, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. marca 2018 č. k. 2Cob/40/2018-150, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.
- II. Žalobca má n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II, ako súd prvej inštancie, uznesením zo dňa 31. marca 2018 č. k. 22Cb/28/2028-126, návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.
2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal nariadenia zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva na presne špecifikované nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Q. R., a to na zabezpečenie pohľadávky žalobcu vo výške 2 000 000 eur s príslušenstvom z titulu zmluvy o pôžičke formou zabezpečovacieho opatrenia. Návrh odôvodnil obavou, že exekúcia jeho pohľadávky bude ohrozená, keďže žalovaný previedol na tretie osoby 29 pozemkov na 5 spoločností v období od 18. decembra do 27. decembra 2017. Zároveň má obavu, že v predaji svojho majetku bude pokračovať.
3. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 343 ods. 1, 2, 3 a § 344 CSP, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/144/1997 a konštatoval, že v danom prípade žalobca neosvedčil základné predpoklady na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Žalobca neosvedčil, že sa žalovaný zbavuje svojho majetku jeho predajom za nízku cenu, darovaním, alebo zámenou za veci nižšej hodnoty. Skutočnosť, že žalovaný previedol na tretie osoby 29 pozemkov na päť spoločností v

období od 18. decembra do 27. decembra 2017, nie je podľa okresného súdu dôkazom, že sa zbavuje svojho majetku s cieľom ohroziť prípadný výkon súdneho rozhodnutia, nakoľko žalobca neosvedčil, že nehnuteľnosti žalovaný predáva za nízku cenu (alebo darovaním, či zámenou za veci nižšej hodnoty), resp. že má v úmysle svojim konaním poškodiť spoločnosť žalovaného alebo žalobcu. Žalobca sa teda len domnieva, že výkon exekúcie bude ohrozený, keď tvrdí, že žalovaný sa účelovo zbavuje svojho majetku. Žalobca svoje tvrdenia a domnienky relevantným spôsobom neosvedčil, preto tieto ani nemôžu byť dôvodom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Ak žalovaný zamýšľa realizovať svoje práva vlastníť a scudzovať majetok, neznamená to nevyhnutne, že to chce urobiť s cieľom ohroziť budúcu exekúciu na majetok spoločnosti. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie návrh zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

4. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“), napadnutým uznesením zo dňa 29. marca 2018 č. k. 2Cob/40/2018-150, uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že I. výrokom zriadil k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese R. B., obec R. - m. č. Q. R., katastrálne územie Q. R., evidovaným Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor na vo výroku špecifikovaných listoch vlastníctva vo vlastníctve žalovaného záložné právo v prospech žalobcu za účelom zabezpečenia jeho pohľadávky vo výške 2 000 000 eur s príslušenstvom z titulu Zmluvy o pôžičke zo dňa 15. decembra 2011. II. výrokom uložil žalobcovi povinnosť do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia podať žalobu vo veci samej na plnenie. III. výrokom rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

5. V odôvodnení napádaného rozhodnutia odvolací súd s poukazom na § 343 a § 344 CSP uviedol, že pre účely nariadenia predmetného zabezpečovacieho opatrenia žalobca osvedčil, že žalovaný vykonáva úkony, ktoré podstatnou mierou negatívne ovplyvňujú jeho majetkové pomery, a teda je preukázaná obava, že exekúcia bude ohrozená. Žalobca pritom osvedčil, že má voči žalovanému peňažnú pohľadávku vo výške 2 000 000 eur zo zmluvy o pôžičke zo dňa 15. decembra 2011, uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a právnym predchodcom žalovaného ako dlžníkom, ktorej zaplata sa mieni domáhať žalobou vo veci samej.

6. Za danej situácie bol odvolací súd toho právneho názoru, že žalobca osvedčil dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, aj nebezpečenstvo bezprostrednej a reálnej obavy, že by exekúcia mohla byť ohrozená, pretože žalovaný sa reálne zbavuje majetku. V tomto smere odvolací súd nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, keď od žalobcu požadoval preukázanie, že žalovaný sa zbavuje majetku jeho predajom za nízku cenu, darovaním, alebo zámenou veci za veci nižšej hodnoty, a keď požadoval, aby žalobca osvedčil, že žalovaný prevádza svoj majetok s úmyslom poškodiť žalobcu. Pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v zmysle § 343 ods. 1 CSP postačuje, aby veriteľ osvedčil peňažnú pohľadávku a také konanie dlžníka, ktorého dôsledkom je zníženie majetku, ktorý je možné postihnúť exekúciou alebo ktoré inak podstatnou mierou negatívne ovplyvňuje jeho majetkové pomery.

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že procesným postupom krajského súdu, mu bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. c), f) CSP).

8. Dovolateľ v prvom rade rozsiahlo poukázal na skutkové okolnosti a „širšie súvislosti“ danej veci a uzavrel, že podľa jeho názoru zásadným spôsobom narušil princíp právnej istoty strán sporu, čo vychádzalo z objektívneho stavu, kedy štát prostredníctvom svojich orgánov nebol schopný zabezpečiť riadne a včas prístup do elektronickej schránky všetkým povolaným osobám, čo sa premietlo aj do rozhodnutia súdu.

9. V tejto súvislosti s poukazom na § 329 ods. 1 CSP dovolateľ uviedol, že sa nemohol s podaniami žalobcu oboznámiť, a to v plnej miere, keďže prístup do elektronickej schránky nemal zriadený N. T. a rovnako jediná osoba, ktorá má prístup do elektronickej schránky je trestne stíhaná pre výkon svojej funkcie podpredsedu predstavenstva a má konflikt záujmov voči dovolateľovi. Týmto malo podľa dovolateľa dôjsť aj k porušeniu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní sporových strán, vzhľadom na

nedoručené vyjadrenia protistrany.

10. V závere podaného dovolania dovolateľ poukázal aj na zásadne nesprávne právne úvahy odvolacieho súdu o podstatných otázkach posudzovaných v tomto spore, ktoré však nekonkretizoval z dôvodu prípustnosti dovolania len vzhľadom na vady zmätočnosti podľa § 420 CSP.

11. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Dovolateľ si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

12. Žalobca vo svojom rozsiahlom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu netrpí žiadnymi vadami zmätočnosti, bolo vydané v súdnom konaní pri plnom rešpektovaní procesných práv všetkých jeho účastníkov, svojím konaním konajúci súd neznemožnil žalovanému, aby riadne uskutočňoval jemu patriace procesné práva a bolo zachované právo na spravodlivý súdny proces, aj spolu s jeho zásadami kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti zbraní sporových strán. Zároveň žalobca uviedol, že uznesenie odvolacieho súdu je vydané na základe správneho právneho posúdenia veci.

13. Žalobca má za to, že v konaní o vydanie zabezpečovacieho opatrenia nedošlo k žiadnym procesným pochybeniam na strane konajúceho súdu pri doručovaní odvolania a návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, tieto boli riadne v zmysle 329 ods. 1 CSP doručené, žalovaný mal možnosť sa k nim vyjadriť (a je bez právneho významu, že ju nevyužil, čo sa teraz podľa žalobcu snaží sanovať žalovaný konajúci D. G. T.), konajúci súd neznemožnil žiadnym svojím nesprávnym procesným postupom strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Ďalej žalobca uvádza, že uznesenie odvolacieho súdu bolo vydané na základe správneho právneho posúdenia veci, argumentácia žalovaného v roku 2023, že žalovaný nevykonáva žiadne kroky smerujúce k ukračovaniu veriteľov, (ktoré ale v roku 2018, kedy bol podávaný návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia preukázateľne realizoval a časť majetku zo spoločnosti žalovaného aj bola prevedená), ako aj odkaz na blokáciu majetku v trestnom konaní zo strany prokurátora je zjavne nesprávna. Preto je podľa žalobcu zrejmé, že v konaní nedošlo k žiadnemu nesprávnemu právnomu posúdeniu veci pri vydávaní uznesenia odvolacieho súdu, toto bolo podľa názoru žalobcu nariadené dôvodne a predkladané názory žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci sú zjavne neodôvodnené.

15. Na základe uvedeného má žalobca za to, že nedošlo k naplneniu dovolacích dôvodov tak, ako ich v dovolaní uvádzal žalovaný a dovolaciemu súdu navrhol dovolanie odmietnuť, alebo ako nedôvodné zamietnuť. Zároveň si žalobca uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

17. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

18. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

19. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

21. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo, alebo nedošlo.

22. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým dovolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 CSP), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

23. Rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, môžu byť rozhodnutiami vo veci samej, alebo aj procesné rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, ale neriešia vec samu, vec sama nebola prejednaná (napr. zastavenie konania pre neexistenciu procesných podmienok; pre späťvzatie žaloby, odvolania; pre neodstránenie väd podania; odmietnutie podania; odmietnutie odvolania a pod.).

24. V prvom rade dovolací súd z obsahu spisu zisťuje, že Mestský súd Bratislava III uznesením zo dňa 27. júla 2023 č. k. B2-22Cb/28/2018-344, odpustil žalovanému zmeškanie lehoty na podanie dovolania voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. marca 2018 č. k. 2Cob/40/2018-150. Následne pri skúmaní prípustnosti dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal z toho, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané v konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, pričom dôkladné skúmanie povahy napadnutého rozhodnutia, (či sa jedná o rozhodnutie vo veci samej, alebo, ktorým sa konanie končí) považoval za kľúčový aspekt pre posúdenie otázky prípustnosti dovolania.

25. Dovolací súd preto v preskúmvanej veci zisťoval, či uznesenie odvolacieho súdu o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, napadnuté dovolaním, je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. c), písm. f) CSP.

26. Inštitút zabezpečovacieho opatrenia a obdobne aj inštitút neodkladného opatrenia, sú tzv. osobitné procesné postupy - opatrenia upravené Civilným sporovým poriadkom. Nariadením zabezpečovacieho

opatrenia vzniká sudcovské záložné právo, ktoré síce nie je podmienené právoplatným skončením veci, ale bez meritórneho rozhodnutia stráca zmysel (§ 343 ods. 3 CSP).

27. Nakoľko v prípade zabezpečovacieho opatrenia ide o obdobný inštitút, ako pri neodkladnom opatrení, vzťahuje sa naň rovnaký režim, týkajúci sa prípustnosti dovolania. To môže byť prípustné iba z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 CSP a len v prípade, ak rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej za predpokladu, že samotné takéto rozhodnutie kumuluje vec samu. Ide o prípady návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia po skončení konania vo veci (meritórnom rozhodnutí) alebo ojedinele rozhodnutie o takomto návrhu pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba vo veci samej a samotné zriadenie záložného práva postačuje na úpravu pomerov strán sporu/účastníkov konania. Takéto konanie v oboch prípadoch končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (viď publikáciu Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha, 2016, str. 1086 a 1154 až 1164).

28. V danej súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň upriamuje pozornosť aj na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19. júna 2018 sp. zn. 4Obdo/66/2017, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 76/2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. októbra 2017 sp. zn. 3Cdo/157/2017, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 21/2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. marca 2019 sp. zn. 5Cdo/154/2018 a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. júna 2017 sp. zn. 8Cdo/83/2017).

29. Žalovaný dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že I. výrokom nariadil zabezpečovacie opatrenie. II. výrokom uložil žalobcovi povinnosť do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia podať žalobu vo veci samej na plnenie. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň poukazuje aj na bod 22. odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorom konajúci odvolací súd zdôraznil (okrem samostatného výroku II.), že podľa § 336 ods. 1 CSP ukladá žalobcovi povinnosť podať v lehote do 30 dní od právoplatnosti uznesenia žalobu vo veci samej na plnenie.

30. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca súdom uloženú povinnosť aj splnil tým, že žalobu vo veci samej na plnenie podal (viď oznámenie o podaní žaloby vo veci samej na plnenie - č.l. 217 spisu). Dovolací súd preto konštatuje, že aj po rozhodnutí o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, konanie vo veci samej pokračuje, a to na Mestskom súde Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B2-22Cb/28/2018.

31. Keďže v danom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej (ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí), lebo ide o rozhodnutie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v prípade, kedy sa vo veci samej naďalej koná, nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné.

32. Vzhľadom na uvedené dovolací súd procesne neprípustné dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez skúmania, či v konaní došlo k ním namietanej procesnej nesprávosti.

33. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.